

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn ס"ה of דף סה of סנהדרין. Some of the topics we will learn about include:

Various forms of sorcery, including:

בעל אוב וידעוני

Various forms of sorcery involving spirits speaking from bones;

דורש למתים

One who gets power from the dead;

מעונן

Which is either

המעביר שבעה מיני זכור על העין

One who performs sorcery by passing seven samples of זרע over his eyes; OR

האוחז את העינים

One who creates an illusion that he can perform supernatural feats; OR

המחשב עתים ושעות

One who calculates whether certain times are auspicious or not; OR

A

בעל אוב וידעוני

דורש למתים

מעונן

המעביר שבעה מיני זכור על העין

האוחז את העינים

המחשב עתים ושעות

B מנחש

One who predicts harmful events by interpreting omens.

קרבן חטאת

Which prohibitions punishable by כרת are liable for a קרבן, including

בלאו אחד נאמרו

Two prohibitions included in the same לאו are only liable for one קרבן חטאת; and

מעשה רבה או מעשה זוטא

Whether one is liable only if the prohibition involves a major action, or even a minor action, or no action at all?

B

מנחש

קרבן חטאת

בלאו אחד נאמרו

מעשה רבה או מעשה זוטא

C The Gemara discusses some minor actions:
הקשת זרועותיו
Clapping one's hands;
עקימת שפתיו
Speaking; and
כפיפת קומתו
Bowing

C

הקשת זרועותיו

עקימת שפתיו

כפיפת קומתו

1 So let's review...

The Mishnah on נ"ג דף listed אוב וידעוני, different forms of sorcery, as liable for סקילה, stoning;
And our Mishnah now elaborates:

Zug di Mishnah

בעל אוב

זה פיתום המדבר משחיו

זה בעל אוב refers to one who raises the dead and has them speak from his armpit.

וידעוני

זה המדבר בפיו

And as the Braisa on Amud Beis explains:

ידעוני

זה המניח עצם ידוע בפיו

הוא מדבר מאליו

זה ידעוני refers to one who places in his mouth a bone from an animal called ידוע, and it speaks to him.

The Mishnah rules

הרי אלו בסקילה

והנשאל בהם באזהרה

One who practices these forms of sorcery is liable for stoning.

And one who avails himself of their services and asks them to divine the future, transgresses a לאו.

The Gemara asks

מאי שנא הכא

דקתני בעל אוב וידעוני

ומאי שנא גבי כריתות

דקתני בעל אוב ושייריה לידעוני

כרת and סקילה are both liable for בעל אוב וידעוני.

Why does our Mishnah regarding סקילה list both אוב וידעוני, while the Mishnah in כרת מסכת כריתות regarding כרת lists only אוב, and omits ידעוני?

The Gemara offers two answers for why Mishnah in כרת does not list ידעוני:

1.

רבי יוחנן אמר

הואיל ושניהן בלאו אחד נאמרו

Every prohibition listed in the Mishnah in כרתות is liable for a separate חטאת even if they were all committed during one period of unawareness.

However, בעל אוב וידעוני only bring two קרבנות if they were done separately, but if they were both done in one period of unawareness, they only bring one קרבן because they are both included in the same לאו. Therefore, both are not listed.

And the Mishnah listed בעל אוב, rather than ידעוני, because, פתח ביה קרא

The Torah mentions it first.

1

מלך

וידעוני
זה המדבר
בפיו

One who places in his mouth
a bone from an animal called ידוע
and it speaks to him.

בעל אוב
זה פיתום המדבר
משחיו

One who raises the dead
and has them speak
from his armpit.

הרי אלו בסקילה
והנשאל בהם באזהרה

One who practices these forms of sorcery
is liable for stoning.

And one who avails himself of their services
and asks them to divine the future,
transgresses a לאו.

?

מאי שנא הכא
דקתני בעל אוב וידעוני
ומאי שנא גבי כריתות
דקתני בעל אוב ושייריה לידעוני

כרת and סקילה are both liable for בעל אוב וידעוני.

Why does our Mishnah
regarding סקילה
list both בעל אוב
and ידעוני,

While the Mishnah
regarding כרת מסכת כריתות
lists only בעל אוב,
and omits ידעוני?

1

רבי יוחנן אמר

הואיל ושניהן בלאו אחד נאמרו

Every prohibition listed
in the Mishnah in כרתות
is liable for a separate
קרבן חטאת
even if all were done
in one period of
unawareness.

However, בעל אוב וידעוני only bring
two קרבנות if done separately,
but if they were done
in one period of unawareness,
they only bring one קרבן
because they are both included
in the same לאו.

Therefore, both are not listed.
And the Mishnah listed בעל אוב, rather than ידעוני, because

פתח ביה קרא
The Torah mentions it first.

2

2.

ריש לקיש אמר

לפי שאין בו מעשה

The Mishnah in כריתות does not list ידעוני, because a ידעוני does not bring a קרבן חטאת since it involves no action.

And Rashi explains;

הכנסת העצם

אינו מדבר בשעת מעשה

Putting the bone in his mouth is only a preparatory act, but while he performs the sorcery itself, there is no action involved, it speaks by itself. ®

רבי יוחנן, on the other hand, holds that a ידעוני does bring a קרבן חטאת, because

מתניתין דכריתות רבי עקיבא היא

ורבי עקיבא לא בעי מעשה

The Mishnah in כריתות reflects the opinion of רבי עקיבא who does not require any action, and so, this cannot be the reason for the omission.

however answers; ריש לקיש

נהי דלא בעי רבי עקיבא מעשה רבה

מעשה זוטא בעי

Although one is liable for a קרבן חטאת even without performing a major action, but a minor action IS required to be liable.

Therefore, ידעוני, which involves no action at all, is not liable for a קרבן חטאת.

So, we have a whether a ידעוני רבי יוחנן וריש לקיש brings a קרבן חטאת according to רבי עקיבא:

פסור ריש לקיש;

Because ר"ע requires at least a זוטא מעשה, and ידעוני does no מעשה at all;

חייב רבי יוחנן;

Because, he holds that ר"ע does not require even a זוטא מעשה;

Now, the Mishnah in כריתות is actually where we see that

רבי עקיבא

לא בעי מעשה

The Mishnah there lists

מגדף, a blasphemer;

In which there is a Machlokes;

The תנא קמא, who is רבי עקיבא, lists מגדף among all the others that are חייב חטאת.

וחכמים אומרים

יצא מגדף

שאינו עושה מעשה

The חכמים hold that מגדף is מחטאת, because blaspheming is NOT considered an action.

Now, according to ריש לקיש, the Machlokes is as follows:

רבי עקיבא holds חטאת, because

עקימת שפתיו הוי מעשה

The act of speaking is considered a זוטא מעשה and is sufficient to be liable.

And the רבנן hold מחטאת, because a זוטא מעשה is not sufficient to be liable.

2

2

רש"ל א"ל

לפי שאין בו מעשה

The Mishnah in כריתות does not list ידעוני, because a ידעוני does not bring a קרבן חטאת since it involves no action.

And Rashi explains;

הכנסת העצם

אינו מדבר בזעת מעשה

Putting the bone in his mouth is only a preparatory act, but while he performs the sorcery itself, there is no action involved, it speaks by itself.

רבי יוחנן

A קרבן חטאת does bring a ידעוני, because

מתניתין דכריתות רבי עקיבא היא ורבי עקיבא לא בעי מעשה

The Mishnah in כריתות reflects the opinion of רבי עקיבא who does not require any action, and so, this cannot be the reason for the omission.

however answers; רש"ל א"ל

נהי דלא בעי רבי עקיבא מעשה רבה מעשה זוטא בעי

Although one is liable for a קרבן חטאת even without performing a major action, but a minor action is required to be liable.

Therefore, ידעוני, which involves no action at all, is not liable for a קרבן חטאת.

ריש לקיש and רבי יוחנן מחלוקת whether a ידעוני brings a קרבן חטאת according to רבי עקיבא:

רבי יוחנן

חייב

Because ר"ע does not require even a זוטא מעשה.

רש"ל א"ל

פסור

Because ר"ע requires at least a זוטא מעשה, and ידעוני does no מעשה at all.

מלפני - כריתות

מגדף

וחכמים אומרים

יצא מגדף

שאינו עושה מעשה

It is not considered an action.

תנא קמא - רבי עקיבא

מגדף

חייב חטאת

רש"ל א"ל

מעשה זוטא

is not sufficient to be liable.

עקימת שפתיו

הוי מעשה

Speaking is a

מעשה זוטא

and is sufficient to be liable.

3 מעשה however, holds that מגדף is not considered a because
 because
 הואיל וישנו בלב
 Blasphemy is primarily a sin of the heart, and the action is secondary.
 As Rashi explains;
 עיקר חיוב הבא עליו תלוי בלב
 שמתכוין לברך השם
 שאפילו מברך את השם כל היום
 ואין בלבו כלפי מעלה
 אינו מתחייב
 Therefore, according to רבי יוחנן the Machlokes is as follows:
 רבי יוחנן holds חטאת because
 לא בעי מעשה
 A מעשה is not required to be liable.
 And the רבנן hold מחטאת because a מעשה IS required to be liable.

The Gemara then proceeds to discuss בעל אוב, which is also listed in the Mishnah in כריתות; and the חכמים there agree that a בעל אוב is חייב חטאת.

And the Gemara asks
 בעל אוב
 מאי מעשה איכא
 What action is performed by the בעל אוב?

And the Gemara explains:
 רבי יוחנן can be understood as follows:
 A בעל אוב is חייב חטאת;
 According to ריש לקיש, because
 הקשת זרועותיו הוי מעשה
 The act of clapping his hands during the ritual is a מעשה
 and sufficient.
 According to רבי יוחנן, who does not differentiate between
 מעשה רבה ומעשה זוטא,
 the reason is because,
 לא בעי מעשה
 ר"ע does not require a מעשה at all.

And the רבנן also agree that a בעל אוב is חייב חטאת, because according to both
 רבי יוחנן וריש לקיש
 The Mishnah is referring to
 במקטר לחבר
 (Lechabeir)
 One who burns קטרת to summon the שדים ורוחות, which is certainly a מעשה רבה.

3 מעשה is not considered a
 הואיל וישנו בלב
 Because blasphemy is primarily a sin of the heart,
 and the action is secondary.
 As Rashi explains;
 עיקר חיוב הבא עליו תלוי בלב
 שמתכוין לברך השם
 שאפילו מברך את השם כל היום
 ואין בלבו כלפי מעלה
 אינו מתחייב
 Therefore, according to רבי יוחנן the Machlokes is as follows:

רבנן
פטור מחטאת
 because

בעי מעשה
 a מעשה is required to be liable.

רבי יצקיא
חייב חטאת
 because

לא בעי מעשה
 A מעשה is not required to be liable.

משנה - כריתות

בעל אוב

רבנן
חייב חטאת

רבי יצקיא
חייב חטאת

?

בעל אוב

מאי מעשה איכא

What action is performed by the בעל אוב?

רבי יצקיא

חייב חטאת

רבי יצקיא can be understood as follows:

According to רבי יוחנן,
 who does not differentiate
 between מעשה רבה
 and מעשה זוטא
 the reason is because,
לא בעי מעשה
 ר"ע does not require
 a מעשה at all.

According to ריש לקיש
 the reason is because
**הקשת זרועותיו
 הוי מעשה**
 The act of clapping his
 hands during the ritual
 is a מעשה and
 sufficient.

רבנן

חייב חטאת

because according to both
 רבי יוחנן - ריש לקיש

The Mishnah is referring to

במקטר לחבר

One who burns קטרת to summon the שדים ורוחות,
 which is certainly a מעשה רבה.

4 Now there is another מחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש regarding the following ברייתא:
 אינו חייב אלא על דבר שיש בו מעשה
 כגון זיבוח קיטור וניסוך והשתחואה
 One is only liable for ע"ז that involves an action, such as slaughtering, burning, poring or bowing.
 ריש לקיש says
 מאן תנא השתחואה
 רבי עקיבא היא
 דאמר לא בעינן מעשה
 This ברייתא reflects the opinion of ר"ע who does not require a רבה מעשה, because bowing is considered merely a פטור רבנן. But according to the רבנן one is חייב for השתחואה.
 However, רבי יוחנן says that this Braisa is also in accordance with the רבנן, because,
 כפיפת קומתו
 לרבנן הוי מעשה
 The רבנן agree that bending one's body is considered a מעשה רבה, a significant action, and so the ברייתא reflects their opinion as well that one is חייב for השתחואה.
 =====

4 מחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש
 ברייתא
אינו חייב אלא על דבר שיש בו מעשה
כגון זיבוח קיטור וניסוך והשתחואה
 One is only liable for ע"ז that involves an action, such as slaughtering, burning, poring or bowing.

רבי יוחנן
 This Braisa is also in accordance with the רבנן, because,
כפיפת קומתו לרבנן הוי מעשה
 The רבנן agree that bending one's body is considered a מעשה רבה, and so the ברייתא reflects their opinion as well that one is חייב for השתחואה.

ריש לקיש
מאן תנא השתחואה רבי עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה
 This ברייתא reflects the opinion of ר"ע who does not require a רבה מעשה, because bowing is considered merely a מעשה זוטא. But according to the רבנן one is פטור for השתחואה.

5 The Gemara now cites several ברייתות that explain various related prohibitions:
 1.
 דורש למתים
 זה המרעיב עצמו והולך ולן בבה"ק
 כדי שתשרה עליו רוח טומאה
 'One who seeks the dead' refers to one who stays in a graveyard overnight so that a spirit of impurity should rest on him, i.e. the שד from the graveyard will help him with his sorcery.

5 1
דורש למתים
זה המרעיב עצמו והולך ולן בבה"ק כדי שתשרה עליו רוח טומאה
 'One who seeks the dead' refers to one who stays in a graveyard overnight so that a spirit of impurity should rest on him, i.e. the שד from the graveyard will help him with his sorcery.

- 6 2.
מעונן
The **בייתא** cites several explanations of this term:
רבי שמעון אומר
זה המעביר שבעה מיני זכור על העין
This refers to one performs sorcery by passing seven samples of זרע over his eyes.
וחכמים אומרים
זה האוחז את העינים
This refers to one who creates an illusion that he can perform supernatural feats.
רבי עקיבא אומר
זה המחשב עתים ושעות
This refers to one who calculates whether certain times are auspicious or not, such as
אומר היום יפה לצאת
למחר יפה ליקח
He says, "Today is an opportune time to depart," or "Tomorrow is an opportune time to make purchases."
3.
מנחש
This refers to one who predicts harmful events by interpreting omens, such as
האומר
פתו נפלה מפיו
מקלו נפלה מידו
His bread fell from his mouth or his stick fell from his hand,
בנו קורא לו מאחוריו
עורב קורא לו
His son called to him from behind, or a raven called to him,
צבי הפסיקו בדרך
נחש מימינו ושועל משמאלו
A deer crossed his path, or he encountered a snake on his right, or a fox on his left.

- 6 2
- מעונן**
רבי שמעון אומר
זה המעביר שבעה מיני זכור על העין
This refers to one performs sorcery by passing seven samples of זרע over his eyes.
- וחכמים אומרים
זה האוחז את העינים
This refers to one who creates an illusion that he can perform supernatural feats.
- רבי עקיבא אומר
זה המחשב עתים ושעות
This refers to one who calculates whether certain times are auspicious or not, such as
אומר היום יפה לצאת – למחר יפה ליקח
He says, "Today is an opportune time to depart," or "Tomorrow is an opportune time to make purchases."
- 3
- מנחש**
This refers to one who predicts harmful events by interpreting omens, such as
האומר
פתו נפלה מפיו
מקלו נפלה מידו
His bread fell from his mouth or his stick fell from his hand,
בנו קורא לו מאחוריו
עורב קורא לו
His son called to him from behind, or a raven called to him,
צבי הפסיקו בדרך
נחש מימינו ושועל משמאלו
A deer crossed his path, or he encountered a snake on his right, or a fox on his left.